WARIES MISDAADREEKS · Nº 337

Drielandenpunt in Vaals

De zaak van de kraak op de grens

Drie poststempels uit drie landen.

EEN HEROPEND KRANTENARCHIEF · VAALS, MAART 1965

Uitgeverij Waries

LEES DIT EERST

Dit is een puzzelboek, geen roman. U leest een dossier, u beantwoordt vragen, en pas daarna opent u de verzegelde oplossing.

DE SAMENSTELLER · 2025

Voor u ligt een archief, niet een verhaal. In maart 1965 werd in Vaals de kluis van een juwelier leeggehaald; de daders verdwenen over het Drielandenpunt en de zaak werd nooit opgelost. Zestig jaar later heeft de redactie de knipsels, politieberichten, telexen, brieven, advertenties en dossierstukken uit drie landen bijeengebracht en op datum gelegd.

U bent de onderzoeker die de zaak heropent. Alles wat u nodig hebt, staat ergens in deze stukken. Lees ze als een rechercheur: let op data, tijdstippen, maten, sleutels, bedragen en munten, en op wat mensen *niet* zeggen. Kranten geven geruchten door; brieven zijn meningen; alleen sommige stukken zijn hard. Geen enkel stuk vertelt u de oplossing.

Zo werkt het. Lees het dossier (Deel I tot en met VII). Elk knipsel draagt een archiefstempel met een volgnummer. Beantwoord daarna de vragen bij „Aan de lezer", gebruik de werkbladen en vul het antwoordformulier in. Vastgelopen? De hints staan op hun kop. Open de *verzegelde* oplossing pas als u klaar bent.

Buitenlandse stukken zijn door de redactie vertaald; de koppen staan in de oorspronkelijke taal.

Speelduur: twee tot vier uur. Alleen of samen te spelen.

Waarom een koude zaak nog altijd te kraken is

De samensteller · 2025

Een cold case is geen zaak zonder oplossing. Het is een zaak waarin de oplossing al die tijd aanwezig was, maar nooit op één plek bij elkaar lag. De stukken zaten verspreid over drie landen, drie talen en drie politiemachten die elkaar in 1965 maar moeizaam verstonden. Wat de een wist, hoorde de ander pas weken later, als hij het al hoorde. Sommige stukken kwamen pas maanden na de kraak boven water, in een verzekeringsdossier of een register dat niemand toen naast de krantenberichten legde.

Wij hebben de stukken nu op datum gelegd en verder niets weggelaten dat ertoe doet. Ook de geruchten staan erin, want ook geruchten zijn archief. U zult merken dat in dit dossier verschillende mensen liegen, om verschillende redenen. Een leugen maakt iemand niet schuldig, en een sterk vermoeden is nog geen bewijs. Zoek de stukken die niet van een betrokkene zelf komen.

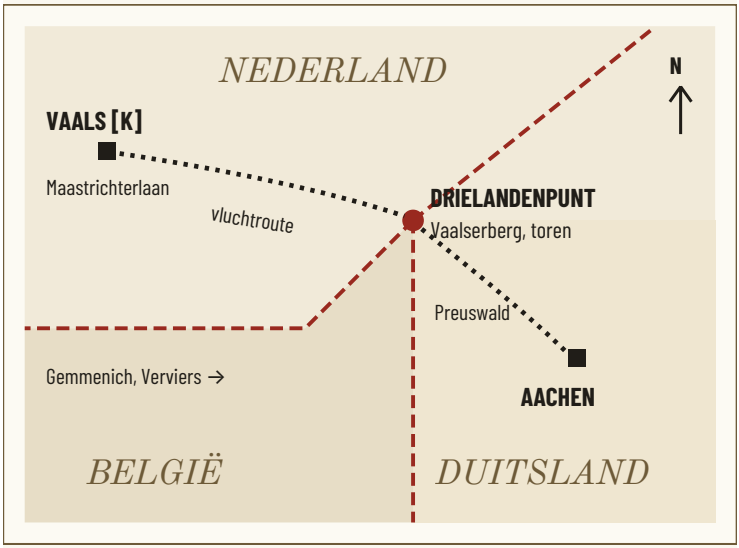
Leeswijzer bij de buitenlandse stukken

Nederlands	Duits	Frans
inbraak / diefstal	Einbruch / Raub	cambriolage / vol
grens	Grenze	frontière
rechtbank / hechtenis	Gericht / Haft	tribunal / détention
advertentie	Anzeige	annonce
nalatenschap	Nachlass	succession
lucifersdoosje	Streichholzschachtel	boîte d’allumettes

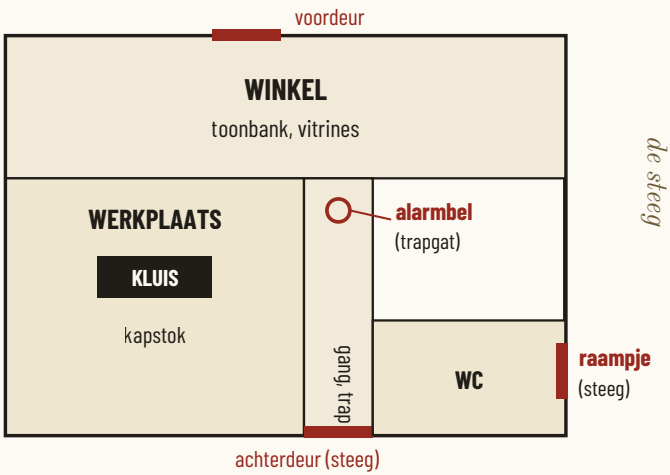
Een naamlijst verklapt niets. Wie schuldig is, moet u uit de stukken halen.

Naam	In het dossier
Mathieu Crombach	Eigenaar van Juweliershuis Crombach aan de Maastrichterlaan, 58.
Fientje Crombach	Zijn dochter (28), staat in de winkel. Verloofd met een Aachenaar.
Wiel Dautzenberg	Meesterknecht en uurwerkmaker bij Crombach (34).
Pierre Schins	Caféhouder te Gemmenich (B.), 39. Bekend van de grenshandel.
Alfons Schmetz	Antiquair en handelaar te Aachen (D.), 45.
Nol Franssen	Brigadier der Rijkspolitie, post Vaals.
Leo Habets	Verslaggever van De Grensbode.
Sjeng Lemmens	Baas van café „In den Auwe Tol” te Vaals.
Jan Pricken	Bakker aan de steeg achter de winkel.
Trees Quadflieg	Buurvrouw, woont schuin achter de winkel.
Klaus Rau	Verloofde van Fientje, uit Aachen.

Daarnaast: Installatiebedrijf Ortmans (alarm, Heerlen), verzekeraar „De Grensstreek”, het Sint-Annadal-ziekenhuis, de Rijkspolitie, de Grenzschutz en de Rijkswacht.

Vaals, het Drielandenpunt en de grenzen, met de vluchtroute zoals de politie die later tekende: vanaf de winkel [K] de berg op, over het punt, de Preuswald in, richting Aachen.

De begane grond van Juweliershuis Crombach (schets, niet op schaal). De steeg loopt achter en rechts langs het pand; achterdeur en WC-raampje komen erop uit.

De Grensbode

NEDERLAND · MAANDAG 15 MAART 1965
JG. 41 · 20 CENT

VOORPAGINA

KLUIS JUWELIER LEEGGEHAALD — DADERS OVER DE GRENS

Vaals. Tussen zaterdagavond en zondagochtend is ingebroken in Juweliershuis Crombach aan de Maastrichterlaan. Volgens de politie kwamen de daders binnen langs een raampje aan de achterzijde; aan de voordeur en aan de rolluiken werd geen braakspoor aangetroffen. Uit de brandkast in de werkplaats verdwenen sieraden en kasgeld. De waarde wordt op tienduizenden guldens geschat.

De inbraak werd zondagochtend ontdekt door bakker J. Pricken, wiens achterdeur op dezelfde steeg uitkomt. Hij waarschuwde de Rijkspolitie, die kort na achten ter plaatse was.

Volgens de eerste bevindingen zijn de daders *de Vaalserberg op* gegaan en bij het Drielandenpunt de grens overgestoken. „Toen wij het spoor hadden, mochten wij niet verder”, verklaart brigadier N. Franssen. „Een paar honderd meter verderop houdt Nederland op. Wij hebben de Duitse en de Belgische collega's om twintig over tien verzocht de wegen te bezetten.”

Eigenaar M. Crombach kon niet worden gesproken; hij ligt sinds vrijdag in een ziekenhuis te Maastricht. De winkel wordt waargenomen door zijn dochter en zijn meesterknecht. De politie vraagt getuigen die in de nacht of de vroege zondagochtend iets opmerkelijks zagen, zich te melden.

VAN ONZE VERSLAGGEVER LEO HABETS

DOSSIER 337 / 1

RIJKSPOLITIE · DISTRICT ZUID-LIMBURG

OPSPORING

Inbraak Juweliershuis Crombach, Vaals, nacht van 13 op 14 maart 1965

Gezocht: personen die in de nacht van zaterdag op zondag over de Vaalserberg richting de grens zijn gegaan. Vermoedelijk in het bezit van sieraden, waaronder een collier met een grote ring (oude slijp, gegraveerd montuur).

BELONING fl. 2.000,–

voor inlichtingen die tot opsporing leiden.

Meldingen: Rijkspolitie, post Vaals · of iedere politiepost

RIJKSPOLITIE — POST VAALS — MELDINGENBOEK (afschrift)

ZONDAG 14 MAART 1965.

07.50 u. — Melding J. PRICKEN, bakker, steeg achter Maastrichterlaan: raam open, glasscherven. VERMOEDELIJK INBRAAK JUWELIERSHUIS CROMBACH.

08.10 u. — Brig. FRANSSEN ter plaatse. Voordeur en rolluiken ONGESCHONDEN. Achterdeur OP SLOT, slot zonder sporen. WC-raam: ruit gebroken, scherven in de steeg; knip van binnenuit open; geen sporen van gereedschap op kozijn.

08.35 u. — Brandkast in werkplaats staat open. Boorgat in deur. Lege etuis.

09.00 u. — Eigenaar CROMBACH telefonisch bereikt via ziekenhuis Maastricht. Kan niet komen.

Aachener Grenz-Anzeiger

Duitsland · Dienstag, 16. März 1965 · Jg. 88 · 15 Pf.

Aus der Region

Juwelenraub in Vaals — daders over de grens?

Aachen/Vaals. In der niederländischen Grenzstadt Vaals ist ein Juweliergeschäft ausgeraubt worden. Die Täter flohen vermutlich über den Dreiländerpunkt in Richtung deutsches Waldgebiet.

De Grenzschutz te Aachen laat weten het verzoek om medewerking zondag pas om één uur 's middags te hebben ontvangen. „Wie in de nacht of in de vroege ochtend de grens overstak, kon tegen die tijd allang in de stad zijn verdwenen", aldus een woordvoerder.

De bossen van de Preuswald reiken tot vlak aan de grens; er was die nacht geen controle op de boswegen. Alleen de wegpost aan de grote weg naar Vaals was bemand. Daar is niemand met sieraden aangetroffen.

Vertaling van de redactie (2025). „Juwelenroof in Vaals — daders over de grens?" De Grenzschutz ontving het verzoek zondag pas om één uur 's middags. De boswegen waren onbewaakt; alleen de wegpost aan de grote weg was bemand.

Grenz-Anzeiger, Lokalredaktion

DOSSIER 337 / 4